

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги

Бизди кандай бюджеттик реформа күтүп жатат жана
ал ЖӨАБ системасында кандай чагылдырылат

- *Бюджеттер аралык саясат башкармалыгынын
башчысы,*
  - *З.Т.Кыдыралиев*

КР БЮДЖЕТТИК СИСТЕМАСЫ

1. Республикалык бюджет;
2. Жергиликтүү бюджет;
3. Бюджеттерди ченемдик-укуктук жактан жөнгө салуу.

БЮДЖЕТТЕР АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР

- Жалпы мамлекеттик салыктар
- Гранттар:
  - категориалдык;
  - теңдештирилген;
  - стимулдаштыруучу;
- берилген каражаттар;
- бюджеттик кредиттер;

Мамлекеттик органдар менен өз ара байланыш жана өз ара аракеттер

- ЖӨАБ менен МАМ органдардын ыйгарым укуктары;
- Раймамадминистрациялардын ролу;
- ФМ өкүлдөрү катары Райфинбөлүмдүн жана РКО;
- райондун МСИ, райбилим берүү бөлүмү, райстат, алардын милдеттери;
- өз ара аракеттерин жакшыртуунун жолдору

Эки баскычтуу системага өтүү учурундагы потенциалдуу проблемалар

- оптималдуу эмес административдик-аймактык бөлүнүүлөр;
- ЖӨАБ деңгээлинде социалдык-экономикалык божомолдоо жүргүзүүнүн жана кирешелер боюнча божомолдун жоктугу;
- ЖӨАБО кирешелик потенциалынын тең эместиги (айрым муниципалитеттердин жакшы камсыз болушу жана ЖӨАБ көпчүлүк органдарынын киреше базасынын начардыгы);
- эмгек акысынын төмөн болушунан улам кадрлардын бат-бат кетип жатышы;
- кадрлардын кесиптик жактан даярдалышынын деңгээлинин төмөндүгү жана ЖӨАБ органдарынын материалдык-техникалык базасынын начардыгы;
- муниципалдык менчикти жана ФПС жерлерин начар башкаруу;
- ЖӨАБ органдарынын карыздары (ссудалар, кредиттер, кредиттик карыздар) боюнча маселесинин чечилбегендиги;
- ар бир ЖӨАБ үчүн коммуналдык кызмат көрсөтүү боюнча лимиттерди аныктоо.

Уландысы...

- Бийлик вертикалы боюнча башкаруунун начарлашы (саясий тобокелчилик);
- Бюджеттин киреше бөлүгүн аткаруунун төмөндөп кетүү коркунучу, демек чыгаша боюнча милдеттенмелердин аткарылбай калуу коркунучу (соц. чыңалуулар) жана мамбюджетке басым жасоо;
- ЖӨАБ органдарынын бюджеттик каражаттарды максатсыз пайдалануусу;
- Сырткы карызга басым жасоо.

Шан Ян, биздин эрага чейинки 390-330-жылдардагы кытай реформатору

- Мамлекеттеги тартип үч жол аркылуу жетишилет: алар – мыйзам, ишеним жана бийлик.
  - Эгер башкаруучу бийликти колунан чыгарып жиберсе, аны өлүм жазалайт.
  - Эгер башкаруучу жана өкүмдар мыйзамды эске албай жеке оюндагысын жасай берсе, чаң-тополоң чыгат. Ошондуктан, эгерде мыйзамды колдонууга киргизген учурда укук менен милдет так бөлүнүп чектелсе жана мындай учурда жеке мүдөөлөр үчүн мыйзамды бузууга тыюу салынса, анда жакшы башкарууга жетишсе болот.
  - эгерде өкүмдар гана бийликти жүргүзсө, анда баары анын көзүн карап калат.